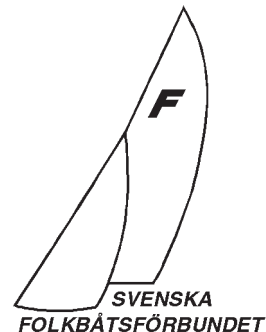

Folkbåtsnytt

NYHETSREV FRÅN SVENSKA FOLKBÅTSFÖRBUNDET, SFF • NO 2/NOV 2020

ORDFÖRANDESPALTEN

Hej Folkbåtstjejer och killar!

På vårt digitala årsmöte blev jag vald till er ordförande efter Donald Bratt. Efter många år – 16? I styrelsen i många olika befattningar ville Donald träda tillbaka.

Detta var nog något som vare sig jag eller övriga i styrelsen räknat med. Att efterträda Donald är ingen enkel sak. Själv har jag arbetat med många olika ordföranden i mitt föreningsliv, men aldrig träffat på en bättre ordförande än Donald! Han har alltid lyssnat på sin styrelse. Han frågade alltid: ”vad tycker vi?” Styrelsen och alla Folkbåtsvänner säger gemensamt ett stort tack för hans insatser!

Att jag fått uppdraget att efterträda honom innebär ju ingen föryngring precis, men jag hoppas att ni ger mig uppbackning på resan så vi gemensamt håller liv i vår fantastiska klass! Vem är då denne Rolf Uppström? Känns svårt att skriva om sig själv men får väl göra ett försök. Vill nog kalla mig för ”mångsysslare”. Mina yrkesval har varit så mångskiftande och väsensilda att de flesta som inte känner mig nog skulle tro att det inte stämmer! Började som springschas, chaufför, byggnadsarbetare, bilbyggare, båt och bryggbyggare, rese-montör, smältverksarbetare, rörläggare oljeriggsarbetare, behandlingsassistent + säkert ytterligare ett antal yrken. Glömde att jag faktiskt är ekonom också och jag har ett företag i

poolbranschen sedan 35 år.

Det som varit en röd tråd i mitt liv är kärleken och fascinationen till havet och seglingen. Numera delar jag mitt liv mellan Bohuslän och Småland. Som pensionär finns det alltid mycket att göra! Årets kappseglingssäsong är av förklarliga skäl kanske inte så mycket att orda om. Vårt SM blev ju inställt efter Svenska Seglarförbundets rekommendationer och dialog mellan Stenungsunds Segelsällskap och oss. Kappsegling för riskgrupp blev ett nytt begrepp?

Om vi lämnar 2020 och ser framemot en normal säsong 2021! Väl där skall vi försöka skapa en jättehullning till vår båt och därvid på Västkusten; Folkbåtens födelseort! Samma program som skulle varit i år dvs:
SM i Stenungsund 12-15 Augusti
Folkbåtsskader i mellersta Bohuslän 16-20 Augusti
Tjörn Runt 21 Augusti
En Folkbåtsfest med entypskappsegling, skärgårdssegling och toppat

Nya ordföranden Rolf Uppström tillsammans med avgående Donald Bratt

med Tjörn Runt den mest berömda handikappseglingen på Västkusten! Vår viktigaste fråga måste vara hur vi tar Folkbåten in i framtiden. Hur marknadsför vi vår 78-åriga dam? Hur gör vi för att synas i media-bruset? Hör av dig till mig eller någon i styrelsen om du har någon idé!

Mycket att fundera över.
ROFFE

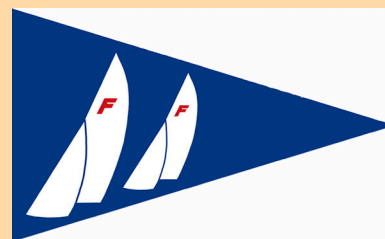
Kassören har ordet

Årsavgiften 2020/2021

Nu är höst och vinter här, båtarna är uppe på land och vilar upp sig, det är dags för den årliga medlemsavgiften. Bifogat finner Du ett inbetalningskort avseende årsavgiften 2020/2021. Årsavgiften är oförändrad 300:- varav 30:- går vidare till din flottilj.

Uppge gärna din e-postadress när Du betalar. Med fungerande adresser kan flottiljerna och förbundet nå ut med information om lokala träffar och seglingar oftare än i Folkbåtstidningen i stället för att lägga pengar på porto.

Du som redan betalat avgiften har fått ett överkorsat inbetalningskort.

Du kan också köpa en standert för 150:-

Göran Svensson

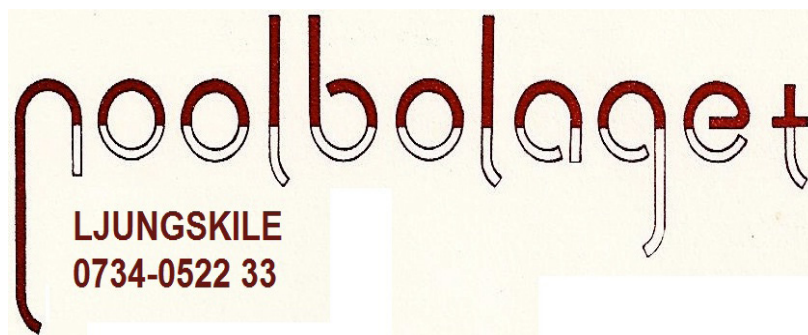
VI TACKAR VÅRA SPONSORER 2020

Stolp-Ekeby
Träbåtsrenovering

DELLENSTEDTS MÅLERI AB

dellenstedtsmaleri@outlook.com • 0709-22 12 32

"Hos oss får du vara med och dela på överskottet"

Josefin, en av våra 247 000 delägare.

 Svenska Sjö
Stödjer svensk segling

Sponsorer till SM 2021

Vi söker nu generösa sponsorer inför 2021. Du som läser detta har kanske en arbetsgivare eller rentav ett eget företag som kan vara intresserad av att bli presenterad i Folkbåtsnytt under året och synas på Förbundets hemsida, kostnaden för detta är endast 3.000 kronor/år. Vi tar även gärna emot attraktiva nyttosaker som kan vara lämpliga till prisbordet. Tänk kreativt, kanske din gast eller varför inte din granne kan vara en presumtiv sponsor.

Kontakta gärna någon i styrlsen för ytterligare information.

VÄSTKUSTEN

Olyckshändelse med lycklig utgång
Ibland inträffar det saker som kan betecknas som smått oförklarliga, eller är det försynen som är med ibland? En sådan händelse inträffade i somras i mellersta Bohuslän.

Donald Bratt i sin Folkbåt och Björn-Axel "Böna" Johansson i sin H-båt låg på kryss ut i Koljefjorden. På avstånd iakttar man en Folkbåt som får en slänggipp utanför Kungsviken. När man kommer

närmare upptäcks att en man gått överbord när han träffats av bommen. En kvinna håller honom, men lyckas inte få honom ombord igen. Allas vår "Böna" ingriper och äntrar Folkbåten. Två grabbar från Trollhättan! med motorbåt hjälper till. Det visar sig att det är vår vän Lennart Magnusson som är olycksoffret som man bärgat. Snabb färd till land och kort ambulansfärd till räddningshelikopter. Helikopter med Lennart,

som är medvetslös, flyger till NÄL - sjukhuset utanför Trollhättan. Han behandlas omedelbart och vaknar så småningom upp. Tack vare detta rådiga ingripande klarade sig Lennart med livet i behåll.

I dag, fyra månader senare, mår Lennart relativt bra och bättrar sig för var dag som går, vilket vi alla glädjer oss åt. Men en märklig slump var det, att tre vänner träffas på det här sättet!

ROFFE

SM 2021 i Stenungsund

Då tar vi sats igen! Vi hoppas innerligen att 2021 års SM går att genomföra på sedvanligt sätt. Samma upplägg som vi planerade för 2020.

Inte bara entypskappsegling utan eskader i mellersta Bohuslän följt på Tjörn Runt för dom som vill. Vi hoppas att det finns ett uppdämt behov av Folkbåtssegling efter den inställda säsongen 2020.

Stenungsund var ett litet nästan anonymt samhälle fram till början av

sextioalet. Sedan byggdes petrokemiindustrier som startade en byggboom utan dess like. Tydligast är nog att söder om ångbåtsbryggan fanns det strandängar som betades av kor. Där ligger idag Stenungstorg med affärer systembolag och restauranter. Länge söderut ligger Stenungsunds Segelsällskap och därifrån tvärs över sundet Stenungsbadens Yachtclub som en gång utmanade i Americas Cup. Ytterligare en bit ut ligger Hakefjorden som blir SM-banan. Kan vara lite

svårseglat ibland, men det brukar bli spännande tävlingar där. Utmaningen ligger i att få Ostkustgänget att köra västerut efter Guldpokalen. Danska och Tyska deltagare kan ju ställa av sina båtar på hemvägen, åka hem och slicka sina sår och återvända sedan. Mer detaljer i nästa Folkbåtsnytt och hemsidan.

Preliminära datum SM 2021: 12-15 Augusti.

ROFFE

Vår folkbåtsvän den hängivne seglaren Svante Svensson har lämnat oss.

Efter en kort tids sjukdom under sommaren gick Svante bort den 7 augusti 2020. Med sitt goda humör och stora engagemang för segelsport och båtliv har Svante betytt mycket för många. Han var i många år verksam på olika positioner i Folkbåtsförbundet och deltog aktivt i verksamheten. Svante seglade sin vita Svea F SWE 1307 varje dag det var möjligt under somrarna och han lämnar ett stort tomrum både på havet, hos familj, vänner, på Halmstads Segelsällskap och i Folkbåtskretsar.

SEGLARVÄNNERNA I HALMSTAD

Svante Svensson och hans bror Boije i frisk vind utanför Skallkroken norr om Halmstad.

Strax före tidningens pressläggning nås vi av det tråkiga beskedet att **Magnus Johansson** lämnat oss efter en kort tids sjukdom. Magnus blev så sent som 2017 Svensk mästare i Halmstad. Magnus var en stor entusiast och hade precis påbörjat en renovering av F 1255. Han efterlämnar hustru och barn.

OSTKUSTEN

Vilket år – 2020 ett skitår för mänskligheten med sorg och elände en kövändning för segelsporten. Inställda segelevenemang, inga ärtsoppa-kvällar som brukligt på ostkusten.

Vi rörde på Oss lite dock

Lidingö Runt Covid i Folkbåt 2020
Lördag 9 maj var en kall och lite ruggig klar vårdag med lätta växlande vindar. På initiativ av Hans Torlen och Anders Olsen ordnades vår eget LR. Vår ordförande Hobbe med sin Elin startade Oss 6st båtar från Djurgården med kurs och vändning nästan på Askrikefjärden. Resultat: 1:a Johan Rasin/Erik Holmer 2:a Anders Olsen med ngn Pär eller Per, 3:a Gunnar Bonthelius/Totte Lundell 4:a Br Thorlen 5:a Per Hörberg/gast och sist Lars-Gunnar för för han segla hem till mor istället för gå i mål.

Träningssegling med Mats Göthlin – en lördag 13 juni på Lilla Värtan Sex långa kör i friska vindar genomfördes – se resultat mm på annan plats i tidningen

Mera träningsseglingar 12 och 13 september på Lilla Värtan I regn och storm - en hel helg med kappseglingar genomfördes av Gunnars Gastar

– se resultat mm på annan plats i tidningen

Vad hände annars – 2020

Hans Torlén ordnade kick Off som vanligt i Gamla stan med trevligt mys.

Båtmässan Allt för Sjön var vi med på . Anders Olsen fick möjlighet att ställa ut båten JO JO folkbåt nr 2 med en samling fina äldre träbåtar. Men en onsdag eftermiddag – stängdes mässan p.g. a pandemin. Men vi var med flera dagar och trevligt var det.

SM i Stenungssund ställdes in. Rasta ställdes in.

KSS hade tagit bort vår-regattan från programmet – d.v.s ingen kölbåttrace alls på våren. Jag tillskrev KSSS för att förstå varför. De svarade att den ställdes in p.g.a resurs brist då de skulle ordna EM för starbåt på sensommaren. Ja vart är vi på väg. Alla kan väl inte foila fram på vägen när åldern gör Oss stela.

Hej med lugna hopp

Styrelsen gm

GUNNAR BONTHELIUS okt 2020

OFK Ostkustens folkbåtsklubb, VSS Vikingarnas segelsällskap och Mats Göthlin i samarbete

Träningsseglingar Lördag 13 juni 2020 i Folkbåt

Plats Lilla Värtan

Besättningar med 2 personer

RESULTAT

Placering	Segel nr	Namn	R1 Place	R2 Place	R3 Place	R4 Place	R5 Place	R6 Place	Totalt poäng	not
1	2	Anders Olsen Per Wärnegård	1	2	2	1	3	3	9	
2	1311	Johan Rasin Erik Holmer	3	5	3	3	1	1	11	
3	1290	Hans Torlén Kjell Torlén	4	1	1	5	5	2	13	
4	1358	Donald Bratt Martin Bratt	2	3	4	2	2	4	13	
5	1354	Gunnar Bonthelius Oskar Bonthelius	5	4	5	4	4	5	22	

Friska nordostliga vindar mellan 6-9 m/s. Långa banor enligt seglarnas önskemål (läs AO).

Sex seglingar genomfördes, en räknas bort

Stort tack till Mats Göthlin som ensam la de fina banorna

Nordic Folkboat Gold Cup 2021

July 24-29, Tallinn, Estonia

<https://goldcup2021.folkboot.ee/>

RESERVERA DETTA DATUM!!!

Guldpokalen 2021 går på olympiabanorna utanför
Tallin 24-29 Juli.

Rabatterade resor kommer att finnas. Mer information
kommer i nästa nummer av Folkbåtsnytt.

” Ett rykte säger att Estlands president, Kersti Kaljulaid, är
Folkbåtsseglare med egen båt och tänker delta i GuldPokalen i
Tallinn. Tänk om ryktet talar sanning. Det vore ju fantastiskt.”

**GOLD CUP
2021**

Tallinn
Kalev
YC

Ängsö

Där ängarna blommar

Att segla med sin F till Ängsö är nostalgi i kubik, som att bli förflyttad till flydda tider. Sveriges första och minsta nationalpark mötte mig i somras med blommande ängar, ljusa lövbackar, orkidéer och skärgårdens mest högljudda sjöfågel - Skäggdoppingen.

Länge hade jag velat segla till Ängsö, många hade berättat lyriskt om denna lustgård i Roslagens famn. Redan benämningen nationalpark lockade. ”Rena paradiset, idylliskt, fagert och vackert, särskilt på försommaren” sade ryktet. Således lättade jag med min fina 63-åriga F från hemmahamnen Bullandö en dag i juni med ljuvligt försommarljus.

I lätt vind gled jag över Kanholmsfjärden, tog vägen via Möjeström för de rara husen, slörade sakta mot Finnhamn, upp i vackra Husaröleden och siktade på Klintsundet. Inför angöringen uppstod frågan: Räcker djupet? Kortet i paddan sade mörkblått, men brovakten sade att två meter går genom. Påpassligt öppnade han bron och strax efter sundet lade jag till för en bensträckare i den lilla marinan med kafe’ fyndigt kallad Klintans kafe’

Efter fikapaus i skuggan med gott kaffe och en matig macka hissade jag på igen. Ny kurs mot Vagnsundaön, tvärs över Furusundsleden och in mellan holmarna i väster på en sträckbog. Snart siktade jag Ängsö med kvällssol och bara två båtar vid bryggan på Hemudden. Gott om plats med andra ord, så ner med seglen och tilläggning på Folkbåtsvis - på död-farten. En båtgranne tog förtampen och efter en stunds prat om klassiska båtars förtjänster, äntrade jag iland och började bekanta mig med idyllen.

Första intrycket var doften av Roslagen med nytjärad bryggan och de röda hamnbodarna, som lyste i kvällssolen. I rastboden vid bryggan berättas hur Ängsö blev nationalpark, ett beslut man kan tacka Ivar Afzelius

för, som var president för Svea Hovrätt, akademiledamot och upptäckte blomprakten på ön: ”Ett av de vackraste proof av hvad uppsvensk skärgårdsnatur kan framte”, tyckte han och förde fram idén om nationalpark till övriga i Akademien.

De tyckte detsamma och utsågs 1909 Ängsö till Sveriges första nationalpark. Men beslutet höll på att förstöra ön, markerna växte igen när inget fick röras och att slätter och bete skulle skada florán.

”Torparens kor trampar sönder marken och han liar ned de mest sällsynta arter” menade teoretikerna får man veta i rastboden. Torparen förbjöds att fortsätta och flyttade, varför markerna växte igen. Först efter 30 år snappade Akademien sin miss och släppte argumentet “Det är ett problem för en akademi och ett ämbetsverk att med förändrade krafter ersätta en ensam torpare.”

När ledamöterna äntligen ändrat uppfattning inleddes röjning och restaurering av ängarna, husen och bryggorna. Likväl avstannade arbetet på 1950-talet och nytt förfall följde. Det såg öns förkämpe, växtprofessorn och akademiledamoten Lars Göran Romell, som skrev till staten om Ängsös

tillstånd. Hans purkna rapport tog skruv, husen rustades och en tillsynsman anställdes.

Idag kn man som gäst på ön harangerat beslutet, att gå runt är fröjd vare sig du är naturälskare, fågelskådare, vandrare, nostalgiker eller Folkbåtsseglare. Fröjden lockade, trots att det började bli kväll. Ljuset och grönskan måste jag bara ta in, sade jag mig och gick iland.

En grusväg går från bryggan till torparens hus från 1800-talet och omgett av gamla fina gårdsgårdar. Intill finns tillsynsmannens hus med perfekt gräsmatta och tvärs över vägen en knuttimrad lada med kringbyggd verkstad. Tillsynsmannahuset har takvinklar och fönster i gammal stil och inte så lite idyllkänsla sveper över en besökare.

Min kvällspromenad slutade när mörk skog tog över vid Tjuvudden. I kvällens halvljus missade jag sedan stigen och fick leta mig tillbaks längs stranden. Genom kohagar med stirrande kvigor, knarrande grindar, komockor och ängar med majviva, rosettjungfrulin, kärrespira, gullviva och kungsängslilja gick promenaden. Det var som om Evert Taube var med och hämtade inspiration till sitt inträ-

På fagra Ängsö råder doft av skärgård vid nytjärade bastanta bryggor.

desprov till Pelarorden påhejad av Albert Engström och Karl von Scheven. ”I Roslagens famn på den blommande där vågorna klucka mot strand, där vassarna vagga och nyslaget hö, det doftar emot oss ibland”.

Men besökte herrarna Ängsö? Blommorna och ängarna kan ha gett stroferna och Calle Scheven, bodde på närliggande Håtö. Inget finns sagt om detta. Men oavsett är det poetiskt att vandra runt, se alla blommor som slagit ut på ängarna och uppfyllas av sommar.

Tillbaks vid båten hade kvällen gått över i ljus natt med stjärnhimmel och stiltje. Inte en krusning på fjärden och inget kluck mot klinken ens. Efter att ha satt upp bomtältet mot daggen och tagit en kvällsfika, gav jag upp för dagen. Seg, men nöjd kröp jag ner i kojn, slog ihjäl några myggor och somnade.

Natten blev sval, men på morgo-

nen kom solvärmen, varpå jag tog en långfrukost och spanade efter Ängsös omtalade Skäggdoppingar, men såg inga. Dessa livliga, högljudda sjöfåglar håller till i Hemviken, öns fågel-skyddsområde och får bara skådas nära efter augusti.

Ny promenad på förmiddagen, nu för att vandra runt hela Ängsö på öns naturstig. Det blev besök i Svartviken och Norrviken för att se hur där är att lägga till. Vikarna är djupa och har lä, men skog skymmer och stränderna är ganska branta. Bara om det är fullt vid Hemudden, skulle jag välja vikarna i norr.

Nära tre timmar tog min vandring via Tjuvudden, Blackudden, Adamsudden och Norrudden inklusive avstickare på spängerna över våtmarkerna vid Norrängen. Ork och balans behövdes i norr över trädrötter och branter i den orörda Adamsskogen, som heter så efter torparen Adam

Michelsson. I rastboden får man veta att han försvann/drunknade, men hustrun Carolina bodde kvar i torpet med barn och hund och levde av vad jorden och en ko gav. Hon gick den besvärliga mörka stigen genom skogen till Hemudden för att hämta hö till kon.

Vilken kvinna! Känn på hennes geist genom att gå stigarna. Denna norra del av Ängsö är dock som vilken holme som helst, roligare är att slå sig ner på en bänk vid de öppna slätterängarna Stormaren, Österängen och Långängen och stilla njuta.

Vid Långängen stötte jag på öns tillsynsman, Jonny Gustavsson, som berättade att 425 olika blommor växer på Ängsö, på grannön bara 175. Det är resultatet av slätter på ön och kornas bete, som gynnar växtligheten.

Än idag håller Jonny på gamla sedvänjan att lyssna på Höskallran, en liten blomma som låter när det är dags för slättern. På Ängsö börjar den enligt bondepraktikan i juli när blomman torkat ut och fröna skallrar i kapseln.

- Den brukar vara punktlig och när ängarna slagits, flyttar jag över öns kor. Det gamla växeljordbruket lever med andra ord, berättade Jonny.

På frågan om hur det är att vara tillsynsman på fagra Ängsö, sade han att det är ett trevligt uppdrag, att han brukar träffa många intresserade besökare, före Corona cirka 8 000 om året. Roslagens kanske fagraste ö drar med andra ord och det trots att båtar bara får stanna en natt och att enda servicen är grillplatser med kvällssol och bord vid bodarna. Allt på ön är välgörande välhållet, inte en fimp, snuskudde, burk eller pappersbit fann jag.

Vid lunchtid räckte det med natur och i en frisk nordan länsade jag sydvart i Furusundsleden till Ramsö vid Vaxholm. Där blev det tempobyte till en livad träff med andra träbåtar och kappsegling ordnad av Sail Yacht Society.

En klassisk Folkbåt i finaste furu, gör sig bra i kvällsljuset på fagra Ängsö.

CURT GELIN
F SWE 100/449 Antigua

Sjöängarna vid Hemudden förstärker fröjden i minsta nationalparken.

Gullviva och mandelblom är bara två av de 425 växterna på ön.

Fakta Ängsö

Läge: SV Furusund, Ca 40 M NO Stockholm

Sevärt: Landskapet, orkidéerna, ängarna.

Service: Rastbod, bastanta bryggor, grillplatser

Hamnar: Hemudden, Svartviken, Norrviken

Huvudman: Länsstyrelsen i Stockholms län

Enda servicen förutom en rastbod, är välordnade grillplatser.

Från myrbo till svan, eller från kolbit till diamant – F 617

Som medredaktör till Folkbåtsnytt är jag stolt ägare till F 1269 Blanca Nieve – eller Snövit på svenska. Låt mig därför berätta historien som White Lady – F 617 – oss folkor emellan!

Jag stod ensam och övergiven i ett buskage uti Rydbo Saltsjöbad. I nio långa år vilade jag där undanskymd och maläten på mina stöttor. Ja, min akter var i alla fall halvt uppäten av myror. Myrorna hade även slagit sig ned sin boning och ätit från mina övre bord på styrbordssidan.

Min kapten såg knappt åt mitt håll, så när Jan och Nina kom förbi med intresserade blickar började mitt hjärta att slå. Jag hörde hur kapten gav mig bort – om de lovade att ta väl hand om mig. Det kändes lovande!

Jag trodde knappt att det var sant när kranbilen kom åt mitt håll. Ett stadigt lyft och jag svävade iväg mot Bogesundslandet. Väl där fick jag ett mysigt krypin i Söderby, en maskinhall så varm och torr. Inga kliande myror där heller, så ja, jag började så smått att andas morgonluft!

Dock fick jag vänta i fyra långa år till innan de tog tag i mig ordentligt. Nina och Jan. Men jag kände hela tiden att jag var i trygga händer. Så ett bord i taget, en sak i sänder...

År 2014 började det äntligen. Min nye kapten och redare, Jan och Nina, skapade mig ren både in- och utvändigt. Dåligt trä byttes mot friskt. Renoveringen fick mig att våga börja längta ut på fjärdarna igen. Till vågorna, klucket och brisarna. Samtidigt ökade respekten för deras arbete med varje åtgärd. Visserligen var Janne och Nina händiga, men att renovera en gammal dam som mig, det gör man inte bara så där.

Ni ser att jag har starka revben, något friskt att satsa på!

Ack min akter nu i myrornas magar. Jannes snickarkompis Janne Söderman pratar tröstande med mig!

Jag såg hur Jan klokt konsulterade snickarkompis Söderman som bidrog till det stora arbetet att byta min akterspegel. Sedan hade kapten Jan visst en slags nestor, båtbyggare på Rindö, att fråga i stort och smått kring hur man renoverar mig som förr i tiden. Alltså ingen epoxi eller sånt. Utan mer anno dazumal. Och då är det skönt att mina hjältar tog hjälp av en expert som de litar på.

Spegel, spegel i aktern där. Säg mig nu vem som vackrast i landet .

Nina fixar borden på Bogesundslandet

En och annan duktig hantverkare hjälpte mig med dukningen av däck-
et.

Ett tag trodde jag att både Nina och Jan skulle duka under. Men de gjorde mig fin från topp till tå!

2017 var jag äntligen klar. Men som alla förstår behövde jag en viss rehabilitering till det nya elementet efter att ha stått på land i ett par decennier. Tre veckors rehab med gratis vattengympa av typen marvatten. Sedan mina vänner, sedan flöt jag som en kork. Mina bord, som Janne direkt hade konstaterat vara friska, hade då svällt ihop. Jag kände mig som när jag var nybyggd 1957 i Berlin.

Visst är jag läcker. F 617 White Lady. Det går nästan inte tro att jag läckte som ett säll tre veckor efter sjösättning!

Ja, sedan har jag fått segla en hel del. Roligast är att Ninas dotter Alice älskar båten och att vara med ut tillsammans med mamma och morfar. Det ser jag att Janne uppskattar mycket stort. Det glädje mig också att det verkar som att räddningen av mig,

från myrbo till en elegant dam, även blev en fin resa för far och dotter. Nina har lagt många timmar på mig. I början var hon kanske lite skeptisk till hela projektet, men sedan insåg alla inblandade att jag själv var så

motiverad att även jag hjälpte till, ja som bara träfolk kan ;)

För att renovera mig, en folkbåt i pensionsåldern, kräver att en ser möjligheter och gillar utmaningar samt förstås, att man älskar att segla. Det verkar som att pappa Jan, som ändå la väldigt många timmar på att fixa till mig, nådde sitt mål: att dotter och barnbarn provar sina vingar i en snäll och tacksam folkbåt. The White Lady.

Renoveringen blev en fin resa för oss, säger Jan Crona. Tack för en räddad folkbåt säger vi andra!

Viskat till Blanca Nieve en sensommardag år 2020

PER HÖRBERG

MINA FOLKBÅTAR

Min första folkbåt - F 549 - införskaffades 1966 när jag var ung flygare på F 17 Ronneby. Hon var några år gammal och kom från västkusten. Såsom ersättare till en svårt läckande äldre skärgårdstrettia var det ju en drömbåt som det fanns åtskilliga av i Hanöbukten. Jagkappseglade flitigt och särskilt borta i Karlshams-trakten där bland andra den legendariske Båtgöran med sin Violetta visade sig svårslagen.

På den tiden var man ju inte så bekväm av sig och tre man sov och levde ju bekvämt ombord även om jag ansågs ha Hanöbuk- tens sämsta kosthåll. Ja dvs kall Corned beef direkt ur burken var väl inget att klaga på. Med dansk öl därtill. En gång seglade jag tillsammans med en polis från Karlshamn Bornholm runt. Vi var drygt tjugo båtar i klassen och efter att ha lurat en svår konkurrent på gund vid Due Odde på natten gick vi segrande i mål vid Simrishamn. Den regattamiddagen blev bra.

I samband med Stockholmsflytt byttes Wixon II till en mindre havskryssare för nu var det Gotland runt (tot 7 st) som gällde. Och efter ett antal olika båtinnehav och flytt till Vejbystrand fick jag en dag omkring år 2013 ett tips av folkbåtsmästaren Thomas Jeppsson om en folkbåt som var till salu i hans trakter. Det var F 408 Wilma. Hon visade sig vara i ett bedrövligt skick men enligt Thomas oslagbart snabb. Jag köpte henne för 10 tusenlappar och höll på i månader med att försöka få henne i dugligt skick. Men lyckades inte så bra. En dag seglade hustru och jag till Hallands underbara Väderö. Min lagvigda gick ner i ruffen för att byta om men kom snabbt upp igen - arg som ett bi. Allt flyter sa hon. Omöjligt sa jag och gick ner. Jag såg så min egen bag flyta ovanpå durkarna.

Pumpade läns och seglade tysta hem. Efter seger i kappseglingen Hallands Väderö runt med start och mål Svanshall var jag tvungen att sälja henne. Ingen vågade segla med mig längre. Jag fick 13 tusen av några duktiga möbelsnickare från Ystad. Jag har inte hört något från henne sedan dess men hon är säkert nu-förtiden både tät och snabb. Efter ytterligare en del olika båtar i min ägo såg jag hösten 2019 i Ålabodarnas hamn en underbart vacker folkbåt i trä. Nr F 1343. Den måste jag ha tänkte jag. Och hon visade sig vara till salu och lyssnade till tillnamnet Turken. Hade sedan många goda seglingar med denna skönhet som var tät som en potta och byggd i Turkiet. Har dock just sålt henne och seglat henne runt Skåne till nya hemmahamnen i Åhus. Och det var med mycket blandade känslor jag nu vid fyllda 85 lämnade min troligen sista kära, fina och välseglande folkbåt.

ROLF CLEMENTSON

En riktigt obehaglig upplevelse!!

Det är en fin vårdag någon gång i början av maj. Vi, dvs ett gäng entusiastiska Folkbåtsseglare i Stockholmsområdet, hade arrangerat och genomfört vårt alldeles egna Lidingö Runt. Det klassiska Lidingö Runt som annars är starten på seglingssäsongen för oss ostkustseglare hade flyttats till senhösten pga Coronapandemin. Vi fick ta saken i egna händer och arrangera vårt eget Lidingö Runt med start på Lilla Värtan utanför Vikingarnas Segelsällskaps hemmahamn på Djurgården.

Seglingen blev mycket lyckad; sol, bra med vind och en lagom förkortad bana.

Efter seglandet och ett trevligt anpassat mingel skulle jag lyfta upp min båt på trailern av något skäl som jag inte kommer ihåg. Min båt, SWE 1290 Marelin är en Folkbåtscentralen-båt, byggd 1980.

Vi tog oss nu fram till kranen och förberedde lyftet på vanligt sätt. Masten får stå kvar, jag lossar akterstaget och ansluter lyftstropparna. Detta har jag gjort hur många gånger som helst så jag kan nog säga att jag har rutin.

Trailern är framkörd och lossad från bilen. Det är lättare att passa in trailern under båten för hand. Båten kommer snyggt och prydligt upp ur vattnet och hänger där en stund över betongkajskanten. Vi vrider in båten över kajen, ganska högt för att enkelt kunna köra in trailern. När det är gjort börjar vi sänka och passa in trailern. Det är alltid lite pyssligt då det är viktigt att den hamnar helt rätt. Brorsan styr in kölen för hand och då PANG (det låter faktiskt så) så går akter lyftöglan av och båten ramlar ner!!! Båten ramlar ner i nästan exakt läge där den ska stå och brorsan har inga kroppsdelar i vägen.

Den dagen borde jag köpt en lott. Hur kan man ha sån tur?? Stödhjulet gick sönder men inget mer. Efter lite pill kunde vi sedan köra upp ekipaget och parkera på hamnplan.

Vad hade hänt och vad kan man lära sig av detta? Lyftöglan hade helt enkelt rostnat sönder. Jag hade noterat att det såg lite rostigt ut men tänkt att det inte var så allvarligt. Men det var det. Jag hade en otrolig tur men det är ju inget man kan förlita sig på. Tänk

om öglan hade gått sönder när båten hängde över betongkajskanten!! Tänk om någon hade varit under med exempelvis fingrar! Tänk vad båten hade kunnat bli förstörd!! KOLLA ERA LYFTÖGLOR! Det är jätteviktigt. Ser ni att det börjar se angripet ut så byt ögla/öglor.

Nu har jag nya fräscha lyftöglor. Det var lite knepigt att få loss den delen som satt kvar på kölbulten men med hjälp av lite anpassade verktyg och med värme så gick det bra att få loss dem. Jag sprayade också 556 på bultarna då och då under några veckor innan vi gav oss på dem. Värmen fick jag med hjälp av en liten gasbrännare och jag hade då lagt blöta trasor runt bulten.

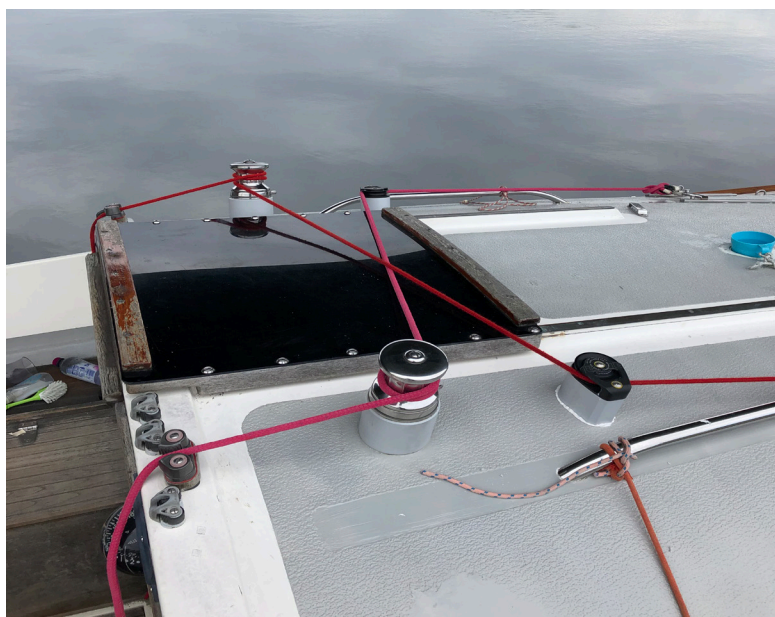
Ring mig om ni har fler frågor om hur jag bytte öglor och som sagt KOLLA öglorna!

HANS TORLÉN
070 5170949

Stradivarius fick cross-skotning våren 2020

Ingen av Gunnars Gastar har ännu blivit informerade om vad dessa block skall tjäna till - det blir nog bäst så eller ?

Dags för SRS?

Har gör jag med min gamla Folkbåt i trä för att komma på pallplats? Ska jag som förr möta klasskamraterna på bankappseglingar? Eller satsa på SRS?

Sådana funderingar har kommit upp de senaste åren, när farten i min 62-åring inte är som för plastbåtarna i klassen. Dessutom går flera SRS-seglingar inom räckhåll från min hemmahamn Bullandö Marina på Värmdö, vilket förenklar logistiken.

Samtidigt vill jag gärna tro att min gamla fina F kan klara sig väl på distansseglingar. Säsongen 2020 seglade jag således Runmarö Runt, Robline Solo Challenge, Nordic Yachts Open, alla med hänsyn taget till Corona med virtuell anmälan, seglingsföreskrifter, bana och resultat. Inga prisutdelningar eller after-sail förekom heller.

Även Ornö Runt och Gran Prix runt Möja fanns på listan i år, men Ornö blev inställt och regn och hård vind, fick mig att avstå den andra. Avslutning blev Lidingö Runt och möte med tre av toppbåtarna i klassen och beskedet - noll chans.

Kan trots det en gammal F som min, komma bra på SRS-seglingar? Den frågan fick svaret ja år 2013 på KSSS Inshore Race från Stockholm till Sandhamn. Segern ledde till prispengar och medalj och till att toppade F deltog året efter. Men då gick banan bara runt i innerskärgården och gav noll F-utdelning. Senare samma sommar visade emellertid Hobbe Wernegård vad en F kan genom att vinna Runmarö Runt över 43 båtar. Året innan kom han tvåa..

I år var få F med på distansseglingar, flest - fyra - ställde upp på Lidingö Runt i september. Men ingen av toppbåtarna Sjöjungfrun, Tummelisa och Mathilda II kom bland de bästa av 143 startande. En lång läns i svag vind verkar ha gett nackdel F.

Slutsatsen borde bli att en F inte står sig mot moderna lätta båtar. Men jag tvivlar, för dels har Hobbe och jag förut visat att F kan. Dels lurar misstanken att spirad fock inte räcker till på läns när allt fler har flygande försegel till masttoppen.

Ändå och alltså vill jag propagera för distansseglings. Tjusningen ligger på flera plan, tycker jag. Hit hör

jaktstart, där båten med lägst SRS startar först, högst sist och får jaga ikapp alla. Först i mål vinner. Ibland förekommer gruppstarter och de är lika tajta som på bankapp med våra F.

Ytterligare ett intressant moment med SRS är att försöka optimera sin F. På en äldre träbåt är det bra att väga och söka ett SRS-mätbrev. SRS är dock inte en öppen regel, varför det inte går att veta vad faktisk vikt gör på SRS-talet. En träbåt väger kanske 200 kg med motor och packning, vilket kan sänka SRS-talet.

Gennaker? Aboslut! Den höjer SRS-talet till 0,808 från 0,791, men jag har skaffat en från segelmakare Hamel, som sätts nära masttoppen. Hans menar att masten håller, bara jag tar hem på häckstaget i hård vind och än står den.

Hur stor blir då fartökningen? Shorthandseglingen Nordic Yachts Open ger en vink.

2017 maxade jag med två meter spinnakerbom som peke. Men SRS hoppade upp till 0,832 och fartökningen räckte inte. Plus att gippar framför förstaget gav trassel och tidsspill och placering i kön. 2018 klarade vi 34 M på tiden 05.12.44 med gennaker och kom 27 av 125 båtar. 2019 i hård vind körde vi samma bana, men utan gennaker på tiden 06.40.08 och kom på nytt i kön. 2020 körde vi utan gennaker i NYO i hård vind och fick igen ingen bra placering.

Trots köplaceringarna har min lust att segla SRS ingalunda minskat. Bändet kommer bland annat från navigeringen, som ger chans till klipp på distanssegling. En F sticker som bekant bara 1,20 meter, varför man vågar stå på nära stenar och stryka stränder. Med sjökortet i paddan dirigerar gästen och säger om vi ska slå eller stå på.

Ytterligare en fördel F på distanssegling är att de ofta körs shorthand, vilket passar båthanteringen, särskilt i hård vind. Inga rev eller försegelbyten behövs ju och det ger tid till taktiktänk - vilken sida av fjärden, var är sjön minst, var står mest vind och bär brisen förbi nästa holme? Sådant är alltid intressant att diskutera.

Som du anat gillar jag SRS-segling och tror att att en välseglad, optimerad F kan vinna. Så ställ upp 2021 och visa fördel F. Tänk dig att bli först av över 100 båtar, det skulle ge klassen och besättningen ära och berömmelse i evighet. Plus slalomskidor, skumpa och krogmiddag om du vinner Nordic Yachts Open. Eller äras virtuellt om pandemin hindrar fortsatta festivitets och sällskapligheter efteråt. Ses vi 2021?

Distansseglingar i Stockholm
Ornö Runt slutet maj Ca 120 båtar
Kolfiberodret mitten juni Ca 170 båtar

Runmarö Runt slutet juli Ca 30 båtar
Robline Solo Challenge början augusti Ca 60 båtar

Nordic Yachts Open början september Ca 140 båtar

Gran Prix mitten september Ca 120 båtar

Lidingö Runt slutet september Ca 140 båtar

SRS-tal

Folkbåt standard 0,791

Folkbåt med mätbrev 0,777

Folkbåt med gennaker 0,808

Folkbåt med gennaker och peke 0,832

CURT GELIN

Först är det en fördel med ett SRS-mätbrev och inte bara ställa upp enligt standardmätetalet. Jag har lagt till för en masttoppshissad Hamelgennaker i hopp om att öka båtfarten på slöror mer än tillägget som 2020 var 0,808 jämfört med 0,777 med bara focken. Än så länge har dock förhållandena inte gett utdelning med gennakern, att gippa i hårdvind med den har varit för riskabelt och i lättvind har den inte gett tillräckligt drag på djupa bogar samtidigt som distansökningen via skärning inte lönat sig. I dagsläget återstår att ta reda på gennakern fördelar.

F
F

SWE

SWE

449

944

- 15

Stormstor på Folkbåten

Sedan många år har jag haft en stormstor till mina folkbåtar. Den har kommit till god användning vid skärgårdssegling några gånger om året. En blåsig och otrevlig dag har konverterats till en blåsig och trevlig dag. Framför allt har min fru uppskattat seglet eftersom hon inte gillar när det lutar mycket.

Båten går som tåget med stormstoren. Den normala lätta lovgirigheten ändras till en lätt, men inte störande, fallgirighet. Detta eftersom segelcentrum flyttas lite framåt. Se separat artikel hur jag tillverkat stormstoren av ett gammalt storsegel. Principen är enkel - man tar fram en sax och klipper ej jämn båge från toppskäddan, längs förkant av latorna och ner till skothornet. Därmed minskas segelytan, och segelcentrum flyttas nedåt och framåt. Akterrundan, som mest kränger båten, tas bort, medans den förliga delen, som mest driver båten framåt lämnas kvar. De översta metrarna av seglet blir mest som en smal slips längs masten, och härmed undviks den punktbelastning på likrännan på trämaster som fås om seglet i stället revas på vanligt sätt.

Nackdelen jämfört med vanligt rev är förstås att det är bökgigare att minska segel, än vid vanlig revning. Jag satte en gång stormstoren då SMHI spådde busväder. Men bara regnet kom, inte vinden. Så jag låg i nästan bleke i regnet in från vår klubbholme med stormstor. Jag var ensam och hade ingen lust att omaka mig och byta segel i regnet, och även blöta ner det ordinarie storseglet.

Men - frågan har ju hängt i luften - hur går båten i hårdvind med stormstor jämfört med det vanliga storseglet. Eftersom jag är en varm anhängare av entypssegling har jag inte velat pröva på någon ordinarie kappsegling. Gentlemän kappseglar entyp när det är möjligt! Samtidigt har jag alltid ogillat hårdvindssegling, och det blir inte bättre med åren. Långtråkigt - bara hänga på kanten, och blött och otrevligt. Inga spännande vindskiften att slå på, eller leta vindpustar ut ur vikarna. Jag sitter mest och längtar iland. Men när man åkt ner till någon Guldpokal, med färjor, gastar, trailer, hotellrum mm, och meteorologerna spår 13 m/sek, då är det bara att försöka somna trots viss oro, och gilla läget. Men kul är det inte.

Hur ställer sig då klassreglerna till detta? Ja, minskar man ett segel, så torde det ju mäta in. Däremot är det väl osäkert hur det ställer sig med generalklausulerna. Båten ska ju likna originalet. Och allt som inte skrivs som tillåtet är förbjudet.... Här har NFIA något att fundera på - vore kul med en kommentar från dom. Och jag är som sagt en varm anhängare av entypstanken. Kanske en entyps stormstor borde tas fram för att undvika experimenterande. Frågan har varit uppe i NFIA efter att en tysk minskat längden på bomliket i revningssyfte. En dålig idé tycker jag - bättre att reva genom att sänka segelytan och därmed även få ner tryckcentrum och få mindre krängande moment.

Testet

Så yppade sig et tillfälle att testa stormstoren på kappseglingsbanan. Stockholmarnas kappsegling "Höstrasta" blev inställd p g a coronanpandemin. Istället ordnade vi själva en träningssegling på Lilla Värtan utanför vår klubb Vikingarna. Stort TACK Gunnar Bonthelius för ett suveränt arrangerat kör! Kulingvar-

ning på söndagen, och det blåste verkligen hårt, mellan 8 och 16 m/sekund uppskattades. Och plötsliga vindskift på 20 grader som gjorde att man ömsom nästan seglade in vatten, ömsom höll på att ramla baklänges i vattnet. Donald seglade in vatten så det skvätte om ruffdurkarna, och dom funderade på att bryta.

Nu skulle stormstoren testas! Vi var 6 folkor som seglade 3 delseglingar. På första seglingen kom vi sexa, inte så bra. Men vid första rundningen kom vi in lite illa och tvingades göra en kovändning från 2.a till 5.e plats. (Alltid bra att ha nåt att skylla på....).

På andra seglingen hade vi bra flyt, och kunde inkassera en spik - det var kul, och dom andra såg lite konfunderade ut. På tredje seglingen 3.dje plats. Sammanlagt alltså en placering mitt i i fältet. Intressant!

Har man (som läkare som jag t ex) krav på statistisk signifikans, så duger ju inte det här som test. Men mitt ganska tydliga intryck är ändå att vi gick lika fort, eller lite fortare på kryssen än båtarna med ordinarie storsegel. På länsarna tappade vi något naturligtvis. Runt hela banan (två kryssar och två länsar) så gick det jämnt ut. Det bör kanske påpekas då också

att min stormstor nog är lite i buki-gaste laget - det är ju en enkelt tillverkat segel genom att bara akterrundan skurits bort på ett ordinarie storsegel.

Jag tycker det vore bra att kunna använda stormstor på kappsegling och vill nog puffa för det. Man jag har också stor respekt för de som starkt hävdar entypstanken. Kanske en ny ball pryl till Folkbåten skulle vara kul också - många gillar nya balla prylar.

Läs gärna bifogade artikel hur du lätt fixar en stormastor nästan själv.

ANDERS OLSEN

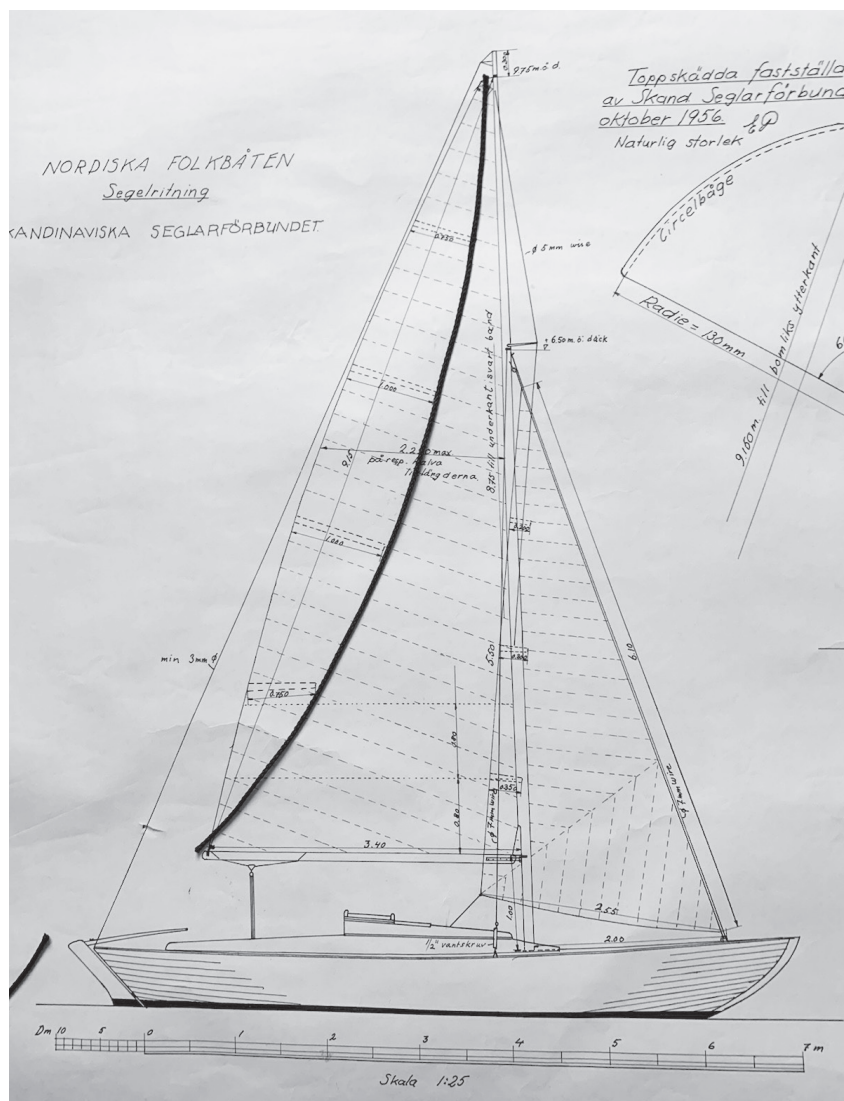

Foto: Kjell Lagerberg

SY DIG EN STORMSTOR.

Så här gör du för att tillverka en stormstor, som den som beskrivits i artikeln.

Du lägger ut ett inte alltför slitet Storsegel på golvet. Sen ritas du en jämnt kurvad linje från toppskäddans akterkant + 5 cm fäll, längs lattornas förliga ände och ner till skothornets öljett + ca 10 cm fäll. Se bild. Sen lägger du en lämplig stum lina där, viker över fällen och syr fast fällen. Om du inte händelsevis har en egen segelsömmarmaskin får du be en segelmakare sy – det blir många lager segelduk med förstärkningarna som nålen ska igenom. Ett hål borras i toppskäddan där änden på linan knyts (och ett litet i seglet) – borra hålet lite nedanför fallhålet, så att kraften från fallet överförs så rakt som möjligt ner i akterlikslinan. Sen knyter du nedre änden av linan i skothornets öljett (ett litet hål måste göras i seglet också) så att linan kommer att ta upp det mesta av sträcket i akterliket. Du kommer att få justera linans längd lite när du prövat seglet i hård vind. För kort lina ger invikande akterlik. För lång lina ger för starka krafter på segelduken. Jag gjorde min stormstor för ca 30 år sedan och har en försträckt dacronlina ca 5 mm. Idag skulle jag rekommendera en ca 4 mm Dynemalina. OBS att även dynemalinor sträcker sig och måste justeras, även om försäl-

jarna säger att dom är helt stumma. Kanske måste du sätta en liten lina eller schakel vid halshornet om inte seglet sitter rynkfritt och fint där.

Lattor behövs inte.

Lycka till och segla lugnt. Även i hårt väder.

ANDERS O

facebook [Gå med](#)

Titta in på vår Facebookgrupp för internet-diskussion mellan Folkbåts-intresserade. Sök på FOLKBÅT.

Självklart kommer allt viktigt finnas på hemsidan och i Folkbåtsnytt.

Mejla till webb@folkbat.se om ni har något ni vill lägga upp.

Alexander Bratt

Enkel matematik på sjön:

Klubbmedlem
+ **Svenska Sjö**

**Bättre försäkring
till lägre pris**

Som medlem i Svenska Seglarförbundet är du delägare i Svenska Sjö. Det ger dig direkta fördelar som mer omfattande försäkring och lägre premier. Men du får också andra fördelar som resultatbonus och en smidigare skadereglering. Tillsammans med båtorganisationerna arbetar vi ständigt med att utveckla de bästa båtförsäkringarna och trygghetslösningarna för dig och din båtklubb.

Välkommen att räkna ut din premie på www.svenska.sjö.se

BLI MEDLEM I FOLKBÅTSFÖRBUNDET

Du folkbåtsägare som ännu inte är medlem – kom med i vårt gäng.
Och få denna tidning 2 gånger per år, få veta vad som händer i Folkbåtsvärlden, kunna delta på våra träffar och stötta Folkbåtssegling i största allmänhet.
Enklast blir Du medlem via vår hemsida: <http://www.folkbat.se/medlemskap.html>
Årsavgiften är 300:– Plusgiro 437 58 45-7, Svenska Folkbåtsförbundet

Välkommen

www.folkbat.se

FÖRBUNDSSTYRELSE

Ordförande:

ROLF UPPSTRÖM
Dragonvägen 2
459 32 Ljungskile
Tel: 0734052233
rolf.upp@gmail.com

Vice Ordförande:

LENNART MAGNUSSON
Nässets Vinkelväg 12
421 66 VÄSTRA FRÖLUNDA
Tel: 0708 609900
lennart.magnusson@me.com

Kassör och medlemsregister:

GÖRAN SVENSSON
Heleneborgsgatan 44 B
117 32 Stockholm
Tel: 070-592 01 26
svensson@gs-elektronik.se

Sekreterare:

HÅKAN HÅKANSSON
Fridhemsgatan 36 B
271 46 YSTAD
Tel: 0708-117210
hh.sbk@tele2.se

Teknisk ansvarig och mätchef:

PER-ARNE JOHANSSON
Erik Dahlbergsvägen 95
374 38 Karlshamn
Tel: 0702-741217
pajohan@gmail.com

Tävlingssekreterare:

HANS TORLÉN
Sjökvarnsbacken 12
131 71 Nacka
Tel: 070 5170949
ht@enerplan.se

Övrig Ledamot:

LARS EVALDSSON
Krapperrupsvägen 290
263 76 NYHAMNSLÄGE
Tel: 0708 145578
lars.evaldsson@telia.com

NFIA technical chairman:

LENNART MAGNUSSON
Se styrelsen

Redaktörer för Folkbåtsnytt:

GÖRAN SVENSSON
Se styrelse
PER HÖRBERG
per.hrberg@samutveckling.se
HANS MELCHERSON

Ansvarig utgivare:

ROLF UPPSTRÖM
Se styrelsen

KONTAKTPERSONER

Blekinge

PER-ARNE JOHANSSON
Se styrelsen

Halmstad

LARS EVALDSSON
Se styrelsen

Ostkusten

GÖRAN SVENSSON
Se styrelsen

Västkusten

ROLF UPPSTRÖM
Se styrelsen

Skåne

HÅKAN HÅKANSSON
Se styrelsen

Webmaster

ALEXANDER BRATT
ascbratt@gmail.com

Förbundsmätman

PEHR OLA PEHRSSON
Kupolgatan 8
271 36 YSTAD
Telefon 0411-14859,
070-8577609
pehr.ola.pehrsson@telia.com

Svenska Folkbåtsförbundet (SFF) är en ideell organisation som har till ändamål att tillvarata svenska folkbåtsseglarens intressen i och utanför Sverige.

Förbundet är uppdelat i regionala Flottiljer, som skall verka lokalt för sina seglare. SFF är anslutet, dels som ett klassförbund till SSF – Svenska Seglarförbundet och dels till NFIA – Nordic Folkboat International Association, som är folkbåtsseglarnas internationella organ.

Redaktörer för detta nummer av Folkbåtsnytt är: Hans Melcherson, Göran Svensson och Per Hörberg
Nummer 1/2021 kommer i brevlådan i mitten av april. DEADLINE ÄR DEN 20 MARS

Välkommen med ditt bidrag